

Məktəblərdə "Sağlam təhsil"

Uşaqlar 15 dəqiqədən bir yerlərini dəyişirlər

"Ötən tədris ilindən fəaliyyət göstərən 15 "Sağlam təhsil" sinfində keçirilmiş tibbi monitoring bu siniflərdə tətbiq edilən texnologiyaların uşaqların fiziki sağlamlığına müsbət təsir etdiyini aşkara çıxarıb. Eyni zamanda, belə siniflərdə təhsil alan şagirdlərin fiziki və intellektual cəhətdən daha yaxşı inkişaf etdiyi, onların öyrənmə qabiliyyətinin, habelə emosional-psixoloji durumunun yüksəldiyi müəyyən edilib". 47 sayılı tam orta məktəbdə bu ildən başlayaraq ilk dəfə fəaliyyət göstərən "Sağlam təhsil" sinfinə Təhsil Nazirliyinin təşkil etdiyi mediatur çərçivəsində səslənən bu fikirlər jurnalistlərə yeni modelə yaxından tanışlıq imkanı yaratdı.

Məlumat verildi ki, 2015-2016-cı ilin "Sağlam təhsil-sağlam millət" layihəsi çərçivəsində daha 52 "Sağlam təhsil" sinfi yaradılıb. Hazırda Bakıda 33, Sumqayıtda 1 ümumtəhsil məktəbi olmaqla, ümumilikdə 34 təhsil ocağında 67 "Sağlam təhsil" sinfi fəaliyyət göstərir. Həmin siniflərdən 15-i ötən tədris ilində yaradılıb. "Sağlam təhsil" siniflərində tədris hərəkətli təlim şəraitində həyata keçirilir. Şagird masaları həm oturmaq, həm də ayaqüstə çalışmaq imkanı verir. Belə siniflərdə dərs deyən müəllimlərin maarifləndirməsi işini daha səmərəli təşkil etmək məqsədilə "Sinif gigiyenası" adlı me-

yişirlər". A.Süleymanovanın bildirdiyinə görə, model onların fiziki sağlamlığı üçün faydalıdır. Belə ki, sinif otağının ölçüsündən asılı olaraq hər uşağa 2,2-2,5 sahə düşməlidir. Layihə çərçivəsində yaradılan siniflərdə maksimum 22-24 uşaq oxuyur. "Bu gün siniflərdə uşaqların sayı həddən artıq çox olur. Bu da təhsilin keyfiyyətinə, müəllim-şagird ünsiyyətinə öz təsirini göstərir. Nəticədə şagirdin məktəbə, dərsə marağı da azalır. Ona görə layihə çərçivəsində təhlillər aparılır ki, uşaqların hər biri Nazirlər Kabinetinin verdiyi standartlara uyğun olaraq sinifdə 2 kv.m sahədə yerləşdirilsin. Bu, təh-

zərə alaraq, biz uşaqların fəaliyyətinə hər 15 dəqiqədən bir fasilə veririk. Onlar həm oturmaq, həm də ayaq üstə iş rejimlərini dəyişirlər. Həmçinin bunun mikropauzalarda fiziki hərəkətləri yerinə yetirərək göz idmanı vasitəsilə yorğunluğu, əzələlərdə statik gərginliyi qaldırmağa böyük təsiri olur". Həkimin sözlərinə görə, bir il ərzində uşaqlar üzərində aparılan dinamik müşahidələr onların sağlamlığına müsbət təsir etdiyini üzə çıxarıb. "Bu, bizim əsas şərtlərimizdən biridir. Uşaqların boy ölçülərinə uyğun partaların, iş zamanı masalarda 16 dərəcə meyilliyin olması və işıqlanmanın 300-500 lyuksdan aşağı olmaması lazımdır. Bütün bunlar normal iş şəraiti yaradır. Gözlə idman hərəkəti uşaqların görmə qabiliyyətlərinin yaşına

uğun inkişafına təkən verir və pozuntuların qarşısını alır".

Hələlik layihəyə birinci siniflərdən start verilib. Əgər bir məktəbdə bir sinif varsa, bu sinif layihə üçün seçilmir, layihəyə cəlb edilən siniflər yalnız 3-4 sinif arasından seçilir. Həmçinin valideynlərin istəyi də nəzərə alınır. Ərizə ilə müraciət edən valideynlərin uşaqları həmin siniflərə cəlb edilir.

Valideyn Sevinc Novruzova sinifdə uşaqların daha sərbəst, sıxılmadan hərəkətini, tez-tez yerlərini dəyişmələrini təqdir etdiyini bildirdi: "Fiziki hərəkətlər uşaqların inkişaflarını təmin edəcək. Müşahidələrimiz də göstərir ki, şagirdlər sinifə çox həvəslə gəlirlər".

Tərənə Məhərrəmov

todik vəsait hazırlanıb və həmin vəsait müəllimlərə çatdırılıb.

"Sağlam təhsil-sağlam millət" layihəsinin əsas məqsədi təhsilalanların təlim nailiyyətlərini yüksəltməklə yanaşı, tədris şəraitindən irəli gələn hərəkət məhdudiyətini və digər amilləri aradan qaldırmaq, onların sağlamlığını qorumaqdan ibarətdir.

Təhsil Nazirliyində pilot layihələrlə iş sektorunun aparıcı məsləhətçisi və layihənin pedaqoji işlər üzrə eksperti Afət Süleymanova jurnalistləri "Sağlam təhsil" sinfi ilə tanış edərək "Bu, bucaqsız sinif otağıdır. Otaqda düz xətlər görə bilməzsiniz. Bu, uşaqları psixi stressdən qorumaq üçün nəzərdə tutulub. Otaqda panorama effekti yaradılıb. Görünən bucaqlarda ağac şəkilləri çəkilib. Uşaqlar özlərini bir məkanda hiss edirlər"- deyərək qeyd etdi.

Sinif otağında şagirdlərin bir qismi otursa da, bir qismi ayaq üstədir. Otaqda yerləşdirilən masalar hündür və oturmaq olmaqla iki hissədən ibarətdir. Belə ki, uşaqlar 15 dəqiqədən bir yerlərini dəyişirlər. "Oturmaq ölümdür" deyə deyən təhsil nazirinin bu deyəyişi ilə keçirilən dərs həm də uşaqların fiziki sağlamlığına hesablanıb. "Müəllimə dəstək məqsədilə siqnal çalınan kimi o, 15 dəqiqənin başa çatdığını bilir. Uşaqların reaksiyalarının formalaşması üçün tavanda quraşdırılan lampalar onların boyun, baş, ümumi bədən hərəkətlərini yerinə yetirmək üçündür. İlk 15 dəqiqədən sonra onlar yerlərini dəyişirlər. Tavandakı göz trenajoru rus akademiki Vladimir Filippoviç Bazarninin patentidir ki, Azərbaycan bunları öz məktəblərimizdə tətbiq etmək üçün alıb. Şagirdlər bununla ikinci 15 dəqiqədə fəaliyyətlərini yerinə yetirir və sonra yerlərini də-

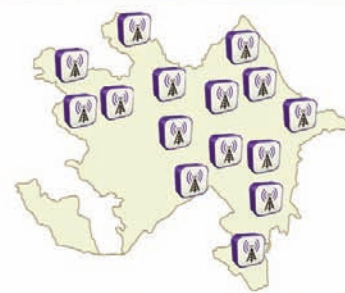
silin keyfiyyətinə də müsbət təsir göstərir. Təhlillər aparıldıqdan sonra bu məsələ üzərində düşünüləcək". A.Süleymanova qeyd etdi ki, layihə çərçivəsində bir sıra ölkələrin təcrübəsi öyrənilib: "Sağlam təhsil-sağlam millət" modeli Azərbaycan üçün müxtəlif ölkələrin təcrübələri öyrəniləndən sonra tətbiq edilən unikal bir modeldir. Layihəni həyata keçirmək üçün Rusiyanın, İngiltərənin təcrübəsi də öyrənilib. Hazırda İngiltərədə ayaqüstə təhsil həyata keçirilir. Hansısa bir ölkədən bu modelin surətini çıxarıb götürməmişik. Ümumiyyətlə, islahat məsələlərində bu cür yanaşma doğru hesab edilə bilməz. Azərbaycan təhsilinin öz spesifik xüsusiyyətləri var ki, mütləq bunlar nəzərə alınmalıdır". Ekspertin sözlərinə görə, hazırda 34 məktəbdə layihənin dərinləşdirilməsi nəzərdə tutulur: "Nəticələr əldə edildikdən sonra layihənin genişləndirilməsi ilə bağlı rəhbərlik qərar verəcək". Modelin kurikulum proqramından fərqi izah edən A.Süleymanovanın sözlərinə görə, kurikulumda uşaqlar oturmaq iş rejiminə təhrik edirlər və müəllimlərin hazırlığı bəzən sinfin fəallığını tam təmin etməyə imkan vermir. "Siniflərin çoxunda müəllimlər ənənəvi qaydada işləməyə çalışırlar. Bu modeldə isə uşaqlar yaradıcı prosesin bir hissəsinə çevrilirlər".

Layihə üzrə həkim Şəhla Balayeva qeyd etdi ki, uşaqlarda diqqət davamlılığı 15 dəqiqədən artıq olmadığından onlarda yorulma baş verir: "Yorulma nəticəsində fizioloji və patoloji pozulma halları yaranır. Bunun üçün də hər 15 dəqiqədən bir fəaliyyətin dəyişdirilməsi və dərsin hər 15 dəqiqəsində uşaqlara mikropauzaların verilməsi daha məqsəduyğun hesab edilir. Bunu nə-

Azərbaycanda ilk dəfə!

585 Daşınan şəhər telefon xidməti

Şəhər-kənd arasındakı rəqəmsal uçurum darmadağın edildi!

585-xx-xx telefon nömrələrinə sahib olun, özünüzü Bakıda hiss edin!

- Respublikanın bütün bölgələrində yaşayan hər bir vətəndaş üçün Bakı şəhər telefon nömrəsindən istifadə etmək imkanı
- Telefon nömrəsini Respublikanın istənilən bölgəsinə daşımaq imkanı
- Mobil şəbəkə və beynəlxalq danışıqlar istisna olmaqla, Respublikanın bütün istiqamətlərinə çıxış zəngləri HAVAYI

"Aztelekom" İB
www.aztelekom.org
www.facebook.com/Aztelekom İB
Az 1122, Bakı şəhəri, Tbilisi 187
(+994 12) 344 00 00

012-122
QAYNAR
XƏTT
zənglər pulsuzdur